

SAMENVATTING

Om inzicht te krijgen in de naleving van de leeftijdsgrenzen van 16 en 18 jaar uit de Drank- en Horecawet hebben eerst het ministerie van VWS en later de Voedsel Waren Autoriteit/Keuringsdienst van Waren (VWA/KvW) onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL opdracht gegeven hiernaar onderzoek te doen. Het betreft een monitor, waarbij periodiek metingen plaatsvinden onder jongeren en ondernemers. Tot dusverre hebben metingen plaatsgevonden in 1999, 2001 en 2003.

Opzet onderzoek

Er is een telefonische enquête afgenomen onder meer dan 3.000 jongeren van 13 tot en met 17 jaar. Daarnaast zijn 400 leidinggevendenden geïnterviewd van verschillende soorten ondernemingen, te weten cafés en discotheken, levensmiddelenzaken en slijterijen.

Prevalentie

Ruim drie kwart van alle jongeren heeft ooit wel eens alcohol gedronken. Ruim twee derde van de jongeren die wel eens zwak alcoholhoudende of sterke drank hebben gedronken heeft dat in de vier weken voorafgaande aan de enquête geconsumeerd. Tijdens het uitgaan wordt in 2003 door de 13-jarigen en de 14/15-jarigen minder vaak alcohol gedronken dan in 2001. Bij zowel de 14/15-jarigen als de 16/17-jarigen is tussen 1999 en 2003 sprake van een stijgende trend in het drinken van zwak alcoholhoudende dranken. Het drinken van sterke drank neemt daarentegen juist af.

Alcohol kopen

Een aanzienlijk deel van de jongeren beneden 16 jaar bestelt in de horeca nog steeds *zwak alcoholhoudende dranken*. Bij de 14/15-jarigen is echter wel een dalende tendens te zien. Het kopen van zwak alcoholhoudende dranken in levensmiddelenzaken is bij de 14/15-jarigen ten opzichte van 1999 toegenomen. In 2003 heeft het merendeel van de jongeren die tijdens het uitgaan wel eens *sterke drank* drinkt deze drankjes zelf besteld. De afgelopen jaren hebben zich nauwelijks veranderingen voorgedaan in het zelf bestellen van sterke drank.

Het merendeel van de jongeren kan nog steeds drank kopen zonder dat de verkoper opmerkingen maakt. Wel geven de jongeren, met name de 14/15-jarigen, in toenemende mate aan dat zij opmerkingen krijgen bij het kopen van alcoholhoudende dranken. Ondanks de vragen en opmerkingen krijgen de jongeren de drank nog steeds mee. In de afgelopen jaren is hierin nauwelijks verandering opgetreden, de slaagkans ligt zowel in 2001 als in 2003 op 90% of hoger.

Alcohol verkopen

Het percentage ondernemingen dat de correcte leeftijdsgrenzen van 16 en 18 jaar en de alcoholgrens tussen zwak alcoholhoudende en sterke drank weet te noemen is in 2003 duidelijk toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren. De ondernemers controleren in toenemende mate door een inschatting te maken van de leeftijd, terwijl zij vervolgens aangeven daarmee moeite te hebben. Bij twijfel wordt minder vaak dan in voorgaande jaren naar de leeftijd van deze persoon gevraagd, maar juist vaker naar een identiteitsbewijs.

Met name levensmiddelenzaken maken bij de naleving in 2003 voor het eerst melding van enkele uitvoeringsproblemen, bijvoorbeeld het feit dat het personeel vaak ongeveer even oud is als de jeugdige klanten. Zij vinden het moeilijk om tegen hun kopende leeftijdsgenoten te zeggen dat aan hen geen alcohol mag worden verkocht.